

حضرت رسول خدا (ص):

فدایا مرا به دانش، توانگر ساز و به بردباری، زینت‌بفش و به
پرهیزگاری گرامی بدار و به تندرستی، زیبای عطا فرما.

- کلام بزرگان «هفته ومدت»، «روز افلاق و مهرورزی»، «روز غزه»
- یادداشت‌های تربیتی «روز بصیرت و میثاق با ولایت»، «روز ثبت اموال»
- اخبار ویژه «ولادت مضررت عبدالعظیم مسنی»
- مطبوعات و پایگاه‌های خبری «روز صنعت پتروشیمی»
گرامی باد.

مقام معظم رهبری:

عفت زن مایه احترام و شخصیت اوست.

۱۷۲

دی ۹۴

صندوق پستی: ۶۵۶۱-۱۵۸۷۵

تلفن تماس: ۸۸۸۲۵۶۹۶

۸۸۸۴۵۳۳۵

۱.....	آغاز سخن (عفاف و حجاب)
۸.....	کلام بزرگان
۱۶.....	مناسبت‌های ماه
۱۸.....	یادداشت‌های تربیتی
۲۶.....	فصلی نو برای کشورهای صادرکننده گاز
۲۹.....	ابر ثروتمندان
۳۴.....	ایرانی‌ها چقدر پول در می‌آورند؟
۳۶.....	گزارش جلسه کانون حزبی
۳۷.....	اخبار ویژه
۴۱.....	مطبوعات
۴۵.....	پایگاه‌های خبری

جهت کمک مالی به حزب تمدن اسلامی شماره حساب ۱۲۴۳۴۴۲۶۳
بانک تجارت شعبه خردمند شمالی (کد ۰۲۰) اعلام می‌گردد.

آدرس جدید سایت حزب

www.hezbetamaddon.ir

که امان الله خان نیز پس از مسافرت به اروپا در ۱۹۲۷ میلادی (۱۳۰۶ شمسی) «جمعیت حمایت از نسوان» با مدیریت دوازده نفر و کلای زنان کابل تشکیل داد و سپس مکتب «تدبیر منزل» زنانه در محله باغ مردان با معلمان آلمانی و ترک را تأسیس نموده و به افغانستان تسلط یافت و یک سال بعد (۱۹۲۸ میلادی) حجاب زدایی در افغانستان شکل گرفت. وی برای دولتی کردن روحانیت کشورش نیز تلاش بسیاری کرد. ایجاد مدارس مختلط پسر و دختر، اعزام تعدادی از دختران تحصیل کرده و بدون حجاب برای ادامه تحصیل به ترکیه اقدام کرد.

و رضا خان در تنها سفر خارجی خود و آن هم به ترکیه به مدت یک ماه با همتای خود، آتاترک دیدار داشته و با مذاکرات گسترده‌ای پیرامون تجربیات وی در سرکوب مذهب تبادل نظر کرد.

به طوری که او ابتداء به حضور علماء دینی رسیده و ابراز ارادت می‌کرد و به تدریج با تغییراتی در رفتار خود به تبعید و زندانی کردن روحانیون پرداخت و مجالس وعظ و عزاداری حضرت سیدالشهدا (ع) را نیز به تعطیلی کشانید.

رضاخان ۱/۵ سال پس از بازگشت از ترکیه در ۱۷ دی سال ۱۳۱۴ شمسی در دانشسرای مامایی همراه با همسر و دختران خود برای اولین بار بدون حجاب حضور یافته و رسماً فرمان ممنوعیت «حجاب» را گشودن فصل جدیدی در زندگی زن ایرانی یاد نمود. و به دنبال فرمان رضاخان (طاغوت پهلوی) در منع حجاب برای بانوان، برنامه اتحاد شکل لباس همه اقشار مردم نیز به اجرا در آمد و حتی روحانیون را به پوشیدن کت و شلوار، کلاه شاپو مجبور ساختند. محمدرضا طاغوت دوم پهلوی در کتاب مأموریت برای وطنم در این باره می‌نویسد: «... تا آنجایی که اطلاع دارم این اولین بار بود که در تاریخ ایران،

بسمه تعالی

آغاز سخن

عفاف و حجاب

در تاریخ هر ملت و کشوری بعضی از رخدادها آثار فرا زمانی از خود به جای می‌گذارند و ماندگاری آن اعم از مثبت و یا منفی، موجب سربلندی یا سرافکنندگی آن ملت و یا کشور شده است.

از واقعیات تلخ و شیرین از قبیل، استقلال و آزادی و یا ذلت و سلطه‌پذیری، بالندگی و سرافرازی و یا فقر و جهل رامی توان برشمرد. در این بخش و به مناسبت ۱۷ دی‌ماه، به مسئله «حجاب و حیا، عفت و پاکدامنی» که طاغوت پهلوی به زدودن آن از جامعه مسلمان ایرانی اقدام نمود، اشاره می‌شود. قبل از پرداختن به این مسئله لازم است، به تاریخ منطقه خاورمیانه گذری داشته باشیم.

همزمان با جنگ جهانی اول که انگلستان، فرانسه، ایتالیا، یونان و روسیه با کشور عثمانی در جنگ بودند، مصطفی آتاتورک با خطدهی و کمک کشورهای اروپایی گروهی تشکیل داد و در اکتبر ۱۹۰۶ میلادی (آبان ۱۲۸۵ شمسی) «جمعیت وطن و آزادی» را در دمشق بنا نهاد و پس از نفوذ به بخش ترکیه مرکز امپراطوری عثمانی، کودتا کرده حکومت آنجا را ساقط و اعلام جمهوری کرد. او دست به کشتار عالمان دینی زد و با تغییر خط، لباس و اعلام منع «حجاب» رابطه فرهنگی مسلمانان ترک زبان را با گذشته خود قطع کرد.

البته استعمار غرب مکار، آتاتورک، امان الله خان و رضاخان را مأمور فراهم کردن زمینه نفوذ فرهنگی، سیاسی و سپس اقتصادی غرب به کشورهای ترکیه (محور جهان اسلام) با افغانستان و ایران می‌نمایند.

بانوان بدون حجاب در مراسم رسمی عمومی شرکت می‌جستند و پر واضح است که موفقیت در این آزمایش بزرگ، مرهون نیروی ابتکار پدرم و تا درجه‌ای مدیون شجاعت مادرم و خواهرانم بود که در برابر رسوم کهنه (حجاب زنان مسلمان) که مورد حمایت اکثریت مردم از جمله بسیاری از روحانیون و رجال کشور بود قیام کنند... اقدام رضاشاه موفقیت کامل یافت...»

آیت اله العظمی حائری یزدی رئیس وقت حوزه علمیه با توجه به عکس العمل فضلا و علمای حوزه بخصوص حاج آقا روح اله خمینی در این خصوص، در تلگرافی خطاب به رضاخان طاغوت پهلوی نوشتند که: «حجاب از مسلمات دین اسلام است و کشف آن برای زنان نباید اجباری و الزامی باشد...» که با پاسخ تند محمد علی فروغی نخست وزیر و واکنش طاغوت پهلوی روبرو گردید.

امام خمینی (ره) در یکی از سخنرانی‌هایش در این باره گفت: «من یادم است که این‌ها در زمان رضاخان به اسم اتحاد شکل، به اسم کشف حجاب چه کارها کردند. چه پرده‌ها دریدند از این مملکت، چه زورگوئی‌ها کردند و بچه‌ها ساقط شدند در اثر حمله‌هایی که این‌ها می‌کردند به زنها که چادر از سرشان بکشند...» و در سخنرانی دیگری نیز چنین گفتند: «قضیه کشف حجاب یک مطلبی نبود که اینها می‌خواستند زنها را مثلاً ده میلیون زن را بیاورند در جامعه وارد کنند، این‌ها یک دستوراتی بود از خارج و برای اسارت ما اجرا می‌کردند... این کشف حجابی که این‌ها کردند و اسمشان را بعداً «آزادی زنان» و «آزادی مردان» پسر رضا خان گذاشت من تلخی‌اش هنوز در ذائقه‌ام هست و شما نمی‌دانید چه کردند با این زن‌های محترمه و چه کردند با همه قشرهای مردم، الزام می‌کردند هم تجار را، همه کسبه را و هم روحانیت را، هر جا زورشان

می‌رسید، به این که مجلس بگیرند و زن‌هایتان را بی‌حجاب بیاورید در مجلس عمومی، آن وقت اگر این‌ها تخلف می‌کردند کتک دنبالش بود، حرف دنبالش بود، همه چیزها و حرف‌ها بود و این‌ها می‌خواستند زن را وسیله قرار بدهند از برای این که سرگرمی حاصل شود برای جوان‌ها و در کارهای اساسی اصلاً وارد نشوند...»

انگلستان پدر پیر استعمار که در آن دوران از بزرگ‌ترین قدرت‌ها و از دشمنان سرسخت اسلام بود همواره در صدد «اسلام زدایی» از جامعه مسلمانان و جایگزینی ارزش‌های غربی بود.

مستر همفر جاسوس انگلیسی می‌نویسد: «زنان آنان (مسلمانان) دارای حجاب محکم هستند که نفوذ فساد در میانشان ممکن نیست، به هر وسیله‌ای که شده باید زن مسلمان را از حجاب خارج کرد و بی‌حجابی را در بین مسلمانان رایج نمود و ابتدا برای گول زدن آنها برای این که حجاب را کنار بگذارند باید به آن‌ها تفهیم کرد که حجاب به صورت چادر و یا عبا مربوط به اسلام نیست...»

فرانسیس فوکویاما تئوریسین لیبرال دموکراسی آمریکائی ژاپنی تبار نظریه‌ای دارد به نام «میکرو پولتیک» (یعنی میل و انگیزه) و «میکروفیزیک» (یعنی قدرت) او می‌گوید برای پیروزی بر مردم یک کشور، باید انگیزه مردم را تغییر داد اگر انگیزه مردم که به عنوان یک فرهنگ شکل گرفته است، تغییر کند و به رفاه طلبی، تجمل گرایی و اشرافی‌گری تبدیل شود شما پیروز خواهید شد.

و یکی از استراتژیست‌های آمریکایی پس از هشت ماه مطالعه و تحقیق روی جمهوری اسلامی برنامه زمان‌بندی شده ۱۶ ساله از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۶

برای فروپاشی نظام اسلامی ایران تنظیم و برای هر دو سال یک موضوع تعیین گردید. از اولین برنامه «ترویج فساد اخلاقی (۱۳۷۰ تا ۱۳۷۲) دومین برنامه جدایی دین از سیاست (۱۳۷۲ تا ۱۳۷۴) سومین برنامه به کنار راندن روحانیت از جامعه و سیاست و به عبارتی واتیکانیزه کردن جمهوری اسلامی (۱۳۷۴ تا ۱۳۷۶) و چهارمین برنامه، با زمان بندی دو برابری نسبت به دیگر برنامه‌ها تغییر انگیزه‌ها و افکار مردم (۱۳۷۶ تا ۱۳۸۰) و دیگر برنامه‌ها که سال ۱۳۸۶ را با تعیین یک امام زمان و کربلا و ولایت فقیه مورد نظر غرب، مکتب شیعه را از صحنه به دور کنند، طراحی کردند. فلذا پایه و محور استراتژی‌های غرب استکباری و نژاد پرستان صهیونیست و وابستگان منطقه‌ای آنان به سست کردن مسلمانان نسبت به باورهای دینی و ترویج لذت‌گرایی از طریق شکم‌بارگی و مسائل جنسی می‌باشد و با فضا سازی تجملی در سطح جامعه به ویژه نزد جوانان، زمینه برای حرکت و شتاب به سوی این اهداف فراهم می‌شود. ولذا نقطه آغازین این جریان در تنوع و شیک بودن لباس، اتومبیل منزل، هزینه کردن‌ها و ... می‌باشد.

و از طرفی متقابلاً از جمهوری اسلامی، مسلمانان و بالاخره اسلام، چهره‌های زشت، شرور، خشن و مهد تروریسم (محور شرارت یا در تحلیل دیگری مظهر شیطان نامیدن جمهوری اسلامی) که بایستی با این نظام و این نگاه و عقیده دینی مبارزه و از صحنه جوامع، حذف کردن را به جهانیان القا می‌کنند.

در خاتمه باتاکید به مطالعه بیشتر و جدی تر درباره مسئله عفاف و حجاب، به نکاتی از برخی از منابع بطور گذرا اشاره می‌شود:

۱- استاد شهید مطهری در کتاب مسئله حجاب می‌نویسد: «بدون شک پدیده «برهنگی» بیماری عصر ما است... و این پدیده کار و فعالیت را در جامعه

با لذت جوئی‌های جنسی به هم می‌آمیزد... نظر اسلام حفظ فضای بهداشت روانی جامعه و صیانت از کار و فعالیت‌هاست... (چاپ اول این کتاب در اسفند ۱۳۴۷ شمسی بوده است)

۲- در کتاب فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی نیز آمده است: «... زن مظلوم‌ترین قربانی سرمایه‌داری غرب و در عین حال برنده‌ترین سلاح دست همین سرمایه‌داری است... لباس هر انسان پرچم کشور وجود اوست و با آن اعلام می‌کند که از کدام فرهنگ تبعیت می‌کند... در فرهنگ اسلامی لباسی که برای انگشت ناماشدن پوشیده شود، لباس «شهرت» نامیده شده است و حضرت صادق (ع) در این باره می‌فرماید: «در ذلت و خواری انسان همین بس که لباسی به تن کند یا مرکبی سوار شود که او را مشهور و انگشت‌نما سازد.»

۳- و در روایت دیگری حضرت صادق علیه السلام فرمود: «و اما اللباس یحملک علی العجب و الریا و التزیین و التفاخر فانها من آفات الدین و مورثه القسوة فی القلب... و اما در لباس و پوشش اگر برای خودپسندی و نشان دادن به دیگران و زینت دادن و فخر فروشی و تکبر باشد، پس این مسئله از آفات و آسیب‌های بر دین است و نتیجه آن قساوت و سختی دل خواهد بود.»

بنابراین مسئله پوشش لباس و حجاب هر فرد در جامعه را نباید صرفاً یک امر ظاهری، سطحی و کم اهمیت دانست و از کنار آن به سادگی گذشت. ای بسا ظاهر و پوشش افراد در تنظیم روابط میان آنان و چگونگی آن تاثیر بسزایی دارد، فضای روانی جامعه، نگاه انسان‌ها که در پیچه ورودی و آغاز کنش‌ها و واکنش‌ها می‌باشد، سمت و سوی مشی و رفتارها را شکل می‌دهد. تنوع طلبی و تجمل‌گرایی موجب مصرف زدگی شده و تولید و سطح فعالیت‌های اقتصادی را جهت می‌دهد. و چه میزان نیروی کار و منابع مالی و فنی کشور که بایستی در جهت بهداشت تغذیه، سلامت فکری و جسمی افراد و ارتقاء فن‌آوری، علمی و

دانش جامعه به کار گرفته شود، به کالاهای مصرفی، کم دوام و در حداقل بهره‌وری و کارایی اختصاص یافته است. و به عبارتی سرمایه‌های انسانی و اقتصادی در پایین‌تر سطح ممکن مورد استفاده قرار می‌گیرد و در میان مدت و بلند مدت، خبری از رشد و توسعه در چنین جامعه‌ای نخواهد بود و در نتیجه وابستگی، ابتدال و فروپاشی سرمایه‌های فکری و علمی را در پی خواهد داشت و مهمتر از آن، باورها، رویکرد و فرهنگ چنین مردمی به پوچی و روزمرگی خواهد گرایید و خطر تسلط بیگانگان و فرومایگان که در آنها نه علمی هست و نه محبت و بردباری، دور از انتظار نخواهد بود. به عنوان نمونه در خصوص چگونگی تغییر سرنوشت سیاسی جوامع به یک روایت نبوی (ص) توجه می‌دهد.

* قال رسول الله (ص): سیاتی زمان علی الناس یفرون من العلهما کما یفر الغنم من الذئب، فاذا کان کذلک ابتلاهم الله بثلاثه اشیاء، الاول یرفع البرکه من اموالهم و الثانی یسلط علیهم سلطانا جائرا و الثالث یرجون من الدنیا بلاایمان. (بحار، ج ۲۲، ص ۴۵۴)

مهر آن فاطمه در خون ماست
از نخست خلقت این قانون ماست
شیعه از آغاز حیدری (ع) است
شیعه تا صبح قیامت جعفری (ع) است

کلام بزرگان

امام خمینی (ره):

اگر ما مکتب خودمان را حفظ نکنیم - که یکی از تعلیمات مکتب ما این است که متفق با هم باشیم - هر یک از این گروه‌ها یا هر یک از این افراد که بر ضد آن رفیق خودش یک کلمه‌ای بگوید، از مکتب خارج شده است و به درد اصل ایران دیگر نمی‌خورد. هر کدام از اینها که دیگری را بخواهند تضعیف کنند، مجلس بخواهد یکی دیگر را تضعیف کند، یکی دیگر بخواهد مجلس را تضعیف کند، دولت بخواهد مجلس را تضعیف کند، مجلس بخواهد رئیس‌جمهور بخواهد مجلس را تضعیف کند، مجلس بخواهد رئیس‌جمهور را تضعیف کند، تمام اینها برخلاف مکتب اسلام است، مخالفت با اسلام است.

باید این آقایان همان طوری که مدعی هستند اسلامی هستیم، واقع مطلب این است که باید در عملشان، در قولشان، در خطابه‌هایشان، در حرفهایشان، در نوشته‌هایشان، در روزنامه‌هایشان نشان بدهند که ما مسلمانیم. این چه مسلمانی است که هر روزنامه‌ای که مال یک طایفه است به طایفه دیگر فحاشی می‌کند؟! ما چی جواب این مردم را بدهیم که هی می‌آیند از من الآن وقت خواسته‌اند از بازار تهران که بیایند بگویند این چه خبر است، این آقایان چه‌شان است با هم؛ این آقای رئیس‌جمهور با مجلس، مجلس با رئیس‌جمهور چرا، چرا اینطور رفتار می‌کنند؟ چرا باید اینطور باشد که صدای مردم در آید؟ من نصیحت به آنها می‌کنم، من از لسان اسلام به آنها نصیحت می‌کنم که با هم اختلاف نکنید. شما اگر اختلاف بکنید، راه را برای دیگران باز می‌کنید.

شما اختلاف با هم نداشته باشید. سر چه اختلاف می‌کنید؟ چه میراثی هست که شما می‌خواهید قسمت کنید و سرش اختلاف می‌کنید؟ این همه مردم جوانهایشان را دادند، میراث برای شما گذاشتند که اختلاف با هم بکنید و اینطور توی سر هم بزنی و اینطور فساد ایجاد کنید؟! یک قدری با هم رفیق باشید، دوست باشید، برادر باشید...

خداوند همه‌تان را توفیق بدهد و هم‌مسلمین را توفیق بدهد که با هم «ید واحده» بشوند و خصوصاً ملت ایران را توفیق بدهد و این نهادهایی که هستند و در دولت و در مجلس و در سایر جاها، به اینها توفیق بدهد که با هم تفاهم کنند و با هم باشند تا اینکه این ملت آسیب نبیند. اگر - خدای نخواست - آسیبی دید، روی ماها سیاه است و روی دولت‌ها و روی اشخاصی که در رأس هستند، در دنیا سیاه است، در آخرت هم سیاه است.

به خود باشند، برای خدا قیام کنند، برای خدا آرام باشند، برای خدا به هم نپرند، برای خدا این نگوید که توطئه بر علیه من است، آن یکی بگوید توطئه بر علیه من هست. نه، توطئه خارجی علیه افراد نیست. افراد قابل توطئه نیستند، علیه اسلام است. افراد قابل نیستند که امریکا توطئه کند به ضد این آدم، یا توطئه کند به ضد آن آدم. امریکا می‌فهمد چه هست. امریکا به ضد اسلام است. او از اسلام صدمه خورده است، نه از افراد، نه از فرد؛ او از اسلام سیلی خورده است، او از ملتی که می‌گوید «اسلام» سیلی خورده است؛ نه از من سیلی خورده و نه از آقای رئیس‌جمهور سیلی خورده و نه از اشخاصی که در مجلس هستند و نه دولت‌ها، هیچ کدام، از اینها سیلی نخورده است. از این زاغه‌نشین‌ها سیلی خورده است. (صحیفه امام، ج ۱۳، ص ۷۷ و ۸۱)

***

متن کامل دومین نامه رهبر معظم انقلاب به عموم جوانان در کشورهای غربی منتشر شد

بسم الله الرحمن الرحيم

حوادث تلخی که تروریسم کور در فرانسه رقم زد، بار دیگر مرا به گفتگو با شما جوانان برانگیخت. برای من تأسف بار است که چنین رویدادهایی بستر سخن را بسازد، اما واقعیت این است که اگر مسائل دردناک، زمینه‌ای برای چاره‌اندیشی و محملی برای همفکری فراهم نکند، خسارت دوچندان خواهد شد. رنج هر انسانی در هر نقطه از جهان، به‌خودی‌خود برای هموعان اندوه‌بار است. منظره‌ی کودکی که در برابر دیدگان عزیزانش جان می‌دهد، مادری که شادی خانواده‌اش به عزا مبدل می‌شود، شوهری که پیکر بی‌جان همسرش را شتابان به سوی میبرد، و یا تماشاگری که نمیداند تا لحظاتی دیگر آخرین پرده‌ی نمایش زندگی را خواهد دید، مناظری نیست که عواطف و احساسات انسانی را برنینگیزد. هر کس که از محبت و انسانیت بهره‌ای برده باشد، از دیدن این صحنه‌ها متأثر و متألّم می‌شود؛ چه در فرانسه رخ دهد، چه در فلسطین و عراق و لبنان و سوریه. قطعاً یک‌ونیم میلیارد مسلمان همین احساس را دارند و از عاملان و مسببان این فجایع، منزجر و بیزارند. اما مسئله این است که رنج‌های امروز اگر مایه‌ی ساختن فردایی بهتر و ایمن‌تر نشود، فقط به خاطره‌هایی تلخ و بی‌ثمر فرو خواهد کاست. من ایمان دارم که تنها شما جوانهایی که با درس گرفتن از ناملایمات امروز، قادر خواهید بود راه‌هایی نو برای ساخت آینده بیابید و سدّ بیراهه‌هایی شوید که غرب را به نقطه‌ی کنونی رسانده است.

درست است که امروز تروریسم درد مشترک ما و شما است، اما لازم است بدانید که ناامنی و اضطرابی که در حوادث اخیر تجربه کردید، با رنجی که مردم

عراق، یمن، سوریه، و افغانستان طی سالهای متمادی تحمّل کرده‌اند دو تفاوت عمده دارد؛ نخست اینکه دنیای اسلام در ابعادی بمراتب وسیع‌تر، در حجمی انبوه‌تر و به مدّت بسیار طولانی‌تر قربانی وحشت‌افکنی و خشونت بوده است؛ و دوّم اینکه متأسّفانه این خشونت‌ها همواره از طرف برخی از قدرتهای بزرگ به شیوه‌های گوناگون و به شکل مؤثر حمایت شده است. امروز کمتر کسی از نقش ایالات متّحدهی آمریکا در ایجاد یا تقویت و تسلیح القاعده، طالبان و دنباله‌های شوم آنان بی‌اطلاع است. در کنار این پشتیبانی مستقیم، حامیان آشکار و شناخته‌شدهی تروریسم تکفیری، علی‌رغم داشتن عقب‌مانده‌ترین نظامهای سیاسی، همواره در ردیف متّحدان غرب جای گرفته‌اند، و این در حالی است که پیشروترین و روشن‌ترین اندیشه‌های برخاسته از مردم‌سالاری‌های پویا در منطقه، بی‌رحمانه مورد سرکوب قرار گرفته است. برخورد دوگانه‌ی غرب با جنبش بیداری در جهان اسلام، نمونه‌ی گویایی از تضاد در سیاستهای غربی است.

چهره‌ی دیگر این تضاد، در پشتیبانی از تروریسم دولتی اسرائیل دیده میشود. مردم ستم‌دیده‌ی فلسطین بیش از شصت سال است که بدترین نوع تروریسم را تجربه میکنند. اگر مردم اروپا اکنون چند روزی در خانه‌های خود پناه می‌گیرند و از حضور در مجامع و مراکز پرجمعیت پرهیز میکنند، یک خانواده‌ی فلسطینی ده‌ها سال است که حتّی در خانه‌ی خود از ماشین کشتار و تخریب رژیم صهیونیست در امان نیست. امروزه چه نوع خشونت‌ی را میتوان از نظر شدت قساوت با شهرک‌سازی‌های رژیم صهیونیست مقایسه کرد؟ این رژیم بدون اینکه هرگز به‌طور جدّی و مؤثر مورد سرزنش متّحدان پرنفوذ خود و یا لاقبل‌نهادهای بظاهر مستقلّ بین‌المللی قرار گیرد، هر روز خانه‌ی فلسطینیان را ویران و باغها و مزارعشان را نابود میکند، بی‌آنکه حتّی فرصت انتقال اسباب

زندگی یا مجال جمع‌آوری محصول کشاورزی را به آنان بدهد؛ و همه‌ی اینها اغلب در برابر دیدگان وحشت‌زده و چشمان اشک‌بار زنان و کودکانی روی میدهد که شاهد ضرب و جرح اعضای خانواده‌ی خود و در مواردی انتقال آنها به شکنجه‌گاه‌های مخوفند. آیا در دنیای امروز، قساوت دیگری را در این حجم و ابعاد و با این تداوم زمانی می‌شناسید؟ به گلوله بستن بانویی در وسط خیابان فقط به جرم اعتراض به سرباز تا دندان مسلّح، اگر تروریسم نیست پس چیست؟ این بربریت چون توسّط نیروی نظامی یک دولت اشغالگر انجام میشود، نباید افراطی‌گری خوانده شود؟ یا شاید این تصاویر فقط به این علّت که شصت سال مکرراً از صفحه‌ی تلویزیون‌ها دیده شده، دیگر نباید وجدان ما را تحریک کند.

لشکرکشی‌های سالهای اخیر به دنیای اسلام که خود قربانیان بی‌شماری داشت، نمونه‌ای دیگر از منطق متناقض غرب است. کشورهای مورد تهاجم، علاوه بر خسارتهای انسانی، زیرساخت‌های اقتصادی و صنعتی خود را از دست داده‌اند، حرکت آنها به سوی رشد و توسعه به توقّف یا کندی گراییده، و در مواردی ده‌ها سال به عقب برگشته‌اند؛ با وجود این، گستاخانه از آنان خواسته میشود که خود را ستم‌دیده ندانند. چگونه میتوان کشوری را به ویرانه تبدیل کرد و شهر و روستایش را به خاکستر نشاند، سپس به آنها گفت که لطفاً خود را ستم‌دیده ندانید! به جای دعوت به تفهیم و یا از یاد بردن فاجعه‌ها، آیا عذرخواهی صادقانه بهتر نیست؟ رنجی که در این سالها دنیای اسلام از دورویی و چهره‌آرایی مهاجمان کشیده است، کمتر از خسارتهای مادی نیست.

جوانان عزیز! من امید دارم که شما در حال یا آینده، این ذهنیت آلوده به تزویر را تغییر دهید؛ ذهنیتی که هنرش پنهان کردن اهداف دور و آراستن اغراض مودیان است. به نظر من نخستین مرحله در ایجاد امنیت و آرامش، اصلاح این اندیشه‌ی خشونت‌زا است. تا زمانی که معیارهای دوگانه بر سیاست

غرب مسلط باشد، و تا وقتی که تروریسم در نگاه حامیان قدرتمندش به انواع خوب و بد تقسیم شود، و تا روزی که منافع دولتها بر ارزشهای انسانی و اخلاقی ترجیح داده شود، نباید ریشه‌های خشونت را در جای دیگر جستجو کرد. متأسفانه این ریشه‌ها طی سالیان متمادی، بتدریج در اعماق سیاستهای فرهنگی غرب نیز رسوخ کرده و یک هجوم نرم و خاموش را سامان داده است. بسیاری از کشورهای دنیا به فرهنگ بومی و ملی خود افتخار میکنند، فرهنگهایی که در عین بالندگی و زایش، صدها سال جوامع بشری را بخوبی تغذیه کرده است؛ دنیای اسلام نیز از این امر مستثنا نبوده است. اما در دوره‌ی معاصر، جهان غرب با بهره‌گیری از ابزارهای پیشرفته، بر شبیه‌سازی و همانندسازی فرهنگی جهان پافشاری میکند. من تحمیل فرهنگ غرب بر سایر ملت‌ها و کوچک شمردن فرهنگهای مستقل را یک خشونت خاموش و بسیار زیان‌بار تلقی میکنم. تحقیر فرهنگهای غنی و اهانت به محترم‌ترین بخشهای آنها در حالی صورت میگیرد که فرهنگ جایگزین، به‌هیچ‌وجه از ظرفیت جانشینی برخوردار نیست. به‌طور مثال، دو عنصر «پرخاشگری» و «بی‌بندوباری اخلاقی» که متأسفانه به مؤلفه‌های اصلی فرهنگ غربی تبدیل شده است، مقبولیت و جایگاه آن را حتی در خاستگاهش تنزل داده است. اینک سؤال این است که اگر ما یک فرهنگ ستیزه‌جو، مبتدل و معناگیز را نخواهیم، گنجه‌کاریم؟ اگر مانع سیل ویرانگری شویم که در قالب انواع محصولات شبه هنری به سوی جوانان ما روانه میشود، مقصّریم؟ من اهمّیت و ارزش پیوندهای فرهنگی را انکار نمیکنم.

این پیوندها هر گاه در شرایط طبیعی و با احترام به جامعه‌ی پذیرا صورت گرفته، رشد و بالندگی و غنا را به ارمغان آورده است. در مقابل، پیوندهای ناهمگون و تحمیلی، ناموفق و خسارت‌بار بوده است. با کمال تأسّف باید بگویم

که گروه‌های فرومایه‌ای مثل داعش، زائیده‌ی این‌گونه وصلت‌های ناموفق با فرهنگهای وارداتی است. اگر مشکل واقعاً عقیدتی بود، میبایست پیش از عصر استعمار نیز نظیر این پدیده‌ها در جهان اسلام مشاهده میشد، درحالی که تاریخ، خلاف آن را گواهی میدهد. مستندات مسلم تاریخی بروشنی نشان می‌دهد که چگونه تلاقی استعمار با یک تفکر افراطی و مطرود، آن‌هم در دل یک قبیله‌ی بدوی، بذر تندروی را در این منطقه کاشت. وگرنه چگونه ممکن است از یکی از اخلاقی‌ترین و انسانی‌ترین مکاتب دینی جهان که در متن بنیادین خود، گرفتن جان یک انسان را به مثابه‌ی کشتن همه‌ی بشریت میدانند، زباله‌ای مثل داعش بیرون بیاید؟

از طرف دیگر باید پرسید چرا کسانی که در اروپا متولد شده‌اند و در همان محیط، پرورش فکری و روحی یافته‌اند، جذب این نوع گروه‌ها میشوند؟ آیا میتوان باور کرد که افراد با یکی دو سفر به مناطق جنگی، ناگهان آن‌قدر افراطی شوند که هم‌وطنان خود را گلوله‌باران کنند؟ قطعاً نباید تأثیر یک عمر تغذیه‌ی فرهنگی ناسالم در محیط آلوده و مولد خشونت را فراموش کرد. باید در این زمینه تحلیلی جامع داشت، تحلیلی که آلودگی‌های پیدا و پنهان جامعه را بیابد. شاید نفرت عمیقی که طی سالهای شکوفایی صنعتی و اقتصادی، در اثر نابرابری‌ها و احیاناً تبعیض‌های قانونی و ساختاری در دل اقشاری از جوامع غربی کاشته شده، عقده‌هایی را ایجاد کرده که هر از چندی بیمارگونه به این صورت گشوده میشود.

به‌هرحال این شما هستید که باید لایه‌های ظاهری جامعه‌ی خود را بشکافید، گره‌ها و کینه‌ها را بیابید و بزدا کنید. شکافها را به جای تعمیق، باید ترمیم کرد. اشتباه بزرگ در مبارزه با تروریسم، واکنش‌های عجولانه‌ای است که گسست‌های موجود را افزایش دهد. هر حرکت هیجانی و شتاب‌زده که جامعه‌ی

مسئولیت‌پذیر است، در انزوا یا هراس و اضطراب قرار دهد و بیش از گذشته آنان را از حقوق اصلی‌شان محروم سازد و از صحنه‌ی اجتماع کنار گذارد، نه تنها مشکل را حل نخواهد کرد بلکه فاصله‌ها را عمق، و کدورتها را وسعت خواهد داد. تدابیر سطحی و واکنشی — مخصوصاً اگر وجاهت قانونی بیابد — جز اینکه با افزایش قطب‌بندی‌های موجود، راه را بر بحرانهای آینده بگشاید، ثمر دیگری نخواهد داشت. طبق اخبار رسیده، در برخی از کشورهای اروپایی مقرراتی وضع شده است که شهروندان را به جاسوسی علیه مسلمانان وامیدارد؛ این رفتارها ظالمانه است و همه میدانیم که ظلم، خواه‌ناخواه خاصیت برگشت‌پذیری دارد.

وانگهی مسلمانان، شایسته‌ی این ناسپاسی‌ها نیستند. دنیای باختر قرن‌ها است که مسلمانان را بخوبی می‌شناسد؛ هم آن روز که غربیان در خاک اسلام میهمان شدند و به ثروت صاحبخانه چشم دوختند، و هم روز دیگر که میزبان بودند و از کار و فکر مسلمانان بهره جستند، اغلب جز مهربانی و شکیبایی ندیدند. بنابراین من از شما جوانان میخواهم که بر مبنای یک شناخت درست و با ژرف‌بینی و استفاده از تجربه‌های ناگوار، بنیانهای یک تعامل صحیح و شرافتمندانه را با جهان اسلام پی‌ریزی کنید. در این صورت، در آینده‌ای نه‌چندان دور خواهید دید بنایی که بر چنین شالوده‌ای استوار کرده‌اید، سایه‌ی اطمینان و اعتماد را بر سر معمارانش میگستراند، گرمای امنیت و آرامش را به آنان هدیه میدهد، و فروغ امید به آینده‌ای روشن را بر صفحه‌ی گیتی می‌تاباند.

(سیدعلی خامنه‌ای ۸ آذر ۱۳۹۴)

مناسبت‌های ماه

مناسبت‌های دی ماه ۱۳۹۴

- سوم دیماه برابر با ۱۲ ربیع‌الاول به روایت اهل سنت، پیامبر اکرم (ص) در ۵۳ سال قبل از هجرت (۵۷۰ میلادی) در صبح جمعه چشم به جهان گشود. و به همین مناسبت، این روز آغاز «هفته وحدت» تعیین شده است.
- چهارم دیماه مطابق با ۲۵ دسامبر سال اول میلادی ۶۲۲ سال قبل از هجرت پیامبر خدا (ص) حضرت عیسی مسیح (ع) در بیت اللحم از حضرت مریم (س) متولد شد.
- هشتم دیماه برابر با ۱۷ ربیع‌الاول ۵۳ سال قبل از هجرت به روایت امامیه میلاد با سعادت حضرت رسول خدا (ص) میباشد. و در چنین روزی در سال ۸۳ هجری قمری حضرت امام صادق (ع) از حضرت ام فروه متولد شدند.
- سیزدهم دیماه در سال ۱۳۶۷ شمسی پیام تاریخی امام خمینی (ره) به گورباچف رهبر و آخرین رئیس جمهور شوروی سابق درباره مرگ کمونیسم ابلاغ شد.
- چهاردهم دیماه مصادف با ۲۳ ربیع‌الاول حضرت معصومه (س) پس از یک سال، به انگیزه دیدار برادر گرامیش حضرت امام رضا (ع) به همراه برادران و عده‌ای از بستگان که ۴۰۰ نفر بودند در سال ۲۰۱ هجری قمری به شهر قم وارد شدند.
- شانزدهم دیماه برابر با ۲۶ ربیع‌الاول حضرت امام حسن (ع) در سال ۴۱ هجری قمری پیمان نامه صلح را تایید و در ناحیه مسکن امضاء فرمودند. و عبدالله بن حارث و عمروبن سلمه نیز بر این صلح‌نامه گواه بودند.
- هفدهم دیماه در سال ۱۳۱۴ شمسی طرح استعماری حذف حجاب از پوشش بانوان کشور، طی جشن فارغ‌التحصیلی دختران بی‌حجاب در دانشسرای مقدماتی رسماً به دست طاغوت پهلوی اجرا گردید.

- نوزدهم دیماه اولین قیام مردمی در سال ۱۳۵۶ شمسی به رهبری روحانیت در قم انجام پذیرفت. که شهادت آیت اله مصطفی خمینی و مقاله اهانت آمیز ۱۷ دی سال ۱۳۵۶ شمسی روزنامه اطلاعات از زمینه‌ها و عوامل مهم این قیام بود.
- همچنین، در این روز در سال ۳۱ هجری قمری (قرن هفتم میلادی) پس از آخرین نبرد در شهر نهاوند و متواری شدن یزدگرد سوم مسلمانان بر حکومت ساسانیان پیروز شدند و این سلسله نیز به همین سبب منقرض شد.
- بیست و دوم دیماه مطابق با اول ربیع‌الثانی در سال ۶۵ هجری قمری سلیمان بن صردبن الجون خزاعی به خونخواهی حضرت امام حسین (ع) به همراه ۱۶ هزار نفر قیام کرد. او که از اصحاب حضرت علی (ع) و حضرت امام حسن (ع) بود رهبر نهضت «تواین» بود.
- همچنین در این روز در سال ۱۳۵۷ شمسی شورای انقلاب اسلامی از سوی امام خمینی (ره) برای مدیریت انقلاب اسلامی در داخل کشور تشکیل و در تیرماه ۱۳۵۹ شمسی نیز منحل گردید.
- بیست‌وششم دیماه شاه معدوم و طاغوت پهلوی بر اثر قیام مردم بر علیه حکومت طاغوتی شاهنشاهی در سال ۱۳۵۷ شمسی از کشور گریخت و به کشور مصر رفت.
- بیست و هفتم دیماه در سال ۱۳۳۴ شمسی، سید مجتبی تهرانی معروف به نواب صفوی (در ۳۱ سالگی)، خلیل طهماسبی (در ۳۲ سالگی)، مظفر علی ذوالقدر و برادران واحدی (در ۲۶ و ۲۱ سالگی) پس از ۱۰ سال مبارزه بر علیه حکومت شاهنشاهی، توسط طاغوت پهلوی به شهادت رسیدند.
- بیست و نهم دیماه برابر با هشتم ربیع‌الثانی، یازدهمین حجت خدا حضرت امام حسن عسکری (ع) در سال ۲۳۲ هجری قمری در شهر مدینه ولادت یافتند.

یادداشت‌های تربیتی

(استاد شهید مطهری - قسمت پایانی)

اما قسمت اول (الف): این مطلب مسلم است که صفحه روح و ذهن کودک در آغاز خالی از هر نوع فعلیتی است ۲۶ و هیچ نقشی و صورتی و شکلی ندارد، گو اینکه کودکان از لحاظ طینت و سرشت و خمیره و استعدادها به حسب وراثت با هم مختلف‌اند. قرآن می‌فرماید (سوره نحل، آیه ۷۸):

والله اخرجکم من بطون امهاتکم لاتعلمون شیئاً و جعل لکم السمع و الابصار و الافئده لعلکم تشکرون. ۲۷.

علمای تربیت گفته‌اند که انسان در آغاز به منزله ماده شلی است که هر شکلی را می‌پذیرد و بعد تحجر و صلابت پیدا می‌کند و غیرقابل تغییر می‌شود.

مولوی می‌گوید:

پیشه اول کجا از دل رود
مهر اول کی زدل بیرون رود
در سفر گر روم بینی یاختن
از دل تو کی رود حب الوطن
خوی کان با شیر رفت‌اندر وجود
کی توان آن را زمردم واگشود ۲۸
ایضاً به حافظ نسبت داده شده:

عشق تو در وجودم و مهر تو در دلم

با شیر اندرون شد و با جان بدر شود

پس این خود حسابی است که پیشه اول چیست و مهر اول روی چیست و تنفر اول و لعنت اول به چیست؛ احترام اول نسبت به چیست، تحقیر اول نسبت به چیست. همان طوری که لهجه اول هر کس عمده است و اگر کسی یک عشر عمر را در جایی و نه عشر را در جای دیگر با لهجه دیگر معاشرت کند، لهجه اول محفوظ می‌ماند. مادران پیکر سازان اول اجتماع هستند و در حقیقت

سازنده واقعی اجتماع، آنها هستند. علم اول ثابت‌تر و در هنر، [هنرمند] اول ماهرتر و محبت اول پابرجاتر است. منسوب به علی (ع) است:

العلم فی الصغر کالتنش فی الحجر. ۲۹

ایضاً حضرت عسکری (ع) فرموده:

ریاضه الجاهل و ردالمعتاد عن عادته کالمعجز. ۳۰

می‌گویند یک معلم موسیقی از کسانی که قبلاً شاگرد یک معلم ناشی بودند دو برابر مزد می‌گرفت. زیرا می‌گفت دو زحمت دارد: زحمت بیرون کردن تعلیمات غلط و زحمت تعلیم جدید، برخلاف کسانی که هیچ معلم ندیده‌اند. در قرآن کریم «هدی للمتقین» ۳۱ و نظیر این تعبیر زیاد است؛ این است که به صفا و سادگی اول باقی مانده باشد.

پس روحیه طفل خیلی حساس و خیلی آماده پذیرش است و هر چیزی که یاد می‌گیرد تا اعماق روحش نفوذ می‌کند؛ زیرا در طفل چون و چرا و بدبینی و رد و انکار نیست، هر چه می‌بیند و می‌شنود و یاد می‌گیرد با کمال سادگی مثل وحی الهی آن را می‌پذیرد و در آغوش جان خود جا می‌دهد، برخلاف آدم بزرگ که معمولاً با هر چیزی به نظر احتیاط و شک و تردید نگاه می‌کند. پس این سادگی و صفای ذهن بچه را باید محترم شمرد و مورد توجه قرار داد و به آن رحم کرد. طفل فوق‌العاده آماده تلقین است، و تقلین خود مقامی دارد در عالم تربیت که مستقلاً باید بحث شود با توجه به آنچه قدیم و جدید گفته‌اند. مادر اگر از کار تربیت فرزندان و بعد تربیت کودکان در مدارس و بعد پرستاری فارغ شد، جای آن است که در کار دیگر از قبیل کارهایی که مرد هم می‌تواند آن را انجام دهد شرکت کند.

اما قسمت دوم (ب): اولاً یک بحث مختصر هست مربوط به سرشت که آیا بعضی افراد به هیچ نحو قابل تعلیم و تربیت نیستند و به قول سعدی «سگ به دریای هفتگانه مشوی» و یا اینکه کم و بیش هر کسی تحت تاثیر تعلیم و تربیت واقع می‌شود؟ البته شق دوم صحیح است و اینکه «گلیم بخت کسی را که بافتند سیاه / به آب زمزم و کوثر سفید نتوان کرد» و امثال اینها مبالغه است. پس هر فردی قابل تربیت هست، یعنی روحیه هر کسی شکل پذیر و صورت‌پذیر و قابل ساختمان است.

حالا باید دید شکل پذیری انسان از قبیل شکل پذیری جامعه‌هاست که هر شکلی که دارند تحت تاثیر عوامل محیط است؟ چرا این کوه و این سنگ و این الماس و این طلا و این آهن و این چوب خشک دارای این شکل بالخصوص است؟ چرا این ریگ و این خاک دارای فلان شکل است؟ همه اینها تابع عوامل خارج از خود اینهاست و در مایعات و گازها که می‌گویند تابع شکل ظرف خودش است. آیا انسان و روحیه انسان تا این اندازه بی‌شکل و بی‌صورت است که صد در صد مثل مایعات و گازها تابع ظرف و محیط خودش است و یا مثل جامدات تابع علل خارجی است یا آن که برعکس، روحیه انسان در عین اینکه شکل‌پذیر است به خودی خود یک اقتضاء و میلی دارد که شکل معین داشته باشد و فقط به موجب علل و عوامل خارجی و درآغوش آنها ممکن است موقتا (یا دائماً) منحرف شود و از این جهت مثل جامدات اعم از گازها و مایعات و جامدات نیست، بلکه مثل نباتات و اجسام حیوانات است.

البته نظریه دوم درست است. فلسفه مادی چون برای روح و خصایص روحی هیچگونه اصلاتی قائل نیست معتقد است که روحیه انسان از خود میلی به جهتی ندارد. وجدان انسان را مطلقاً علل و موجبات مادی زندگی می‌سازد،

ولی چنان که می‌دانیم قرآن کریم اساس تعلیماتش بر فطرت و الهامات فطری ۳۲ و وجدان انسانی است. در قرآن می‌گوید: و نفس و ماسویها. فالهمها فجورها و تقویها ۳۳. در قرآن می‌گوید: و هدیناه النجدین ۳۴. ایضا می‌گوید: و اوحینا الیهم فعل الخیرات ۳۵.

در حقیقت قرآن می‌فرماید اصول نیک و بد را همه مردم یکسان به حکم غریزه دریافت می‌کنند و نباید از ناحیه الهام غریزی تعجب کرد. انسان از مورچه و موربانه و مگس و زنبور و مار و عقرب و چهارپایان کمتر نیست. در قرآن نفس لوازمه هست که اشاره به تعلیم فطری خیر و شر است. در قرآن از دو هدایت نام برده می‌شود: یکی هدایت تکوینی و دیگر هدایت تشریحی. در انسان احساس‌هایی کلی و عمومی هست که نماینده همان الهام فطری و راه طبیعی و مستقیم بشر است. مثل احساس کرامت ذات و احساس احترام به علم و غریزه حقیقت‌خواهی و احساس طفیلی بودن شهوات نسبت به اراده اخلاقی که در موقع پیروزی اراده بر شهوات احساس می‌شود که انسان خودش پیروز شده است و در صورت عکس احساس مغلوبیت می‌کند، و مثل وجدان اخلاقی و عاطفه نسبت به ضعیف و مثل احساس وجوب شکر منعم و امثال اینها. اینها قاعده انسانیت می‌باشند و دین، مکمل انسانیت است به حد اعلی و راس مخروط انسانیت، آن کسی که فاقد این امور است فاقد انسانیت است و از فاقد انسانیت انتظار دینداری نمی‌شود داشت (ارایت الذی یکذب بالذین. فذلک الذی یدع الیتیم و لایحض علی طعام المسکین) ۳۶

در اسلام تربیت بر اساس فطرت است و فطرت یک امر ثابت و لایتغیر است، چون اسلام غایت همه حرکتها را خدا می‌داند و در این که به سوی خداست همه حرکتها واحد می‌شود و از همین جهت هم در اسلام بازگشت به

فطرت و یا طبیعت و رها کردن قیود و عادات مجعول و ساختگی بشری و حفظ اصول فطرت، یکی از ارکان تعلیمات است.

البته یکی از مسائل مهم، موضوع اخلاق و آداب ثابت و متغیر زندگی است. به امیرالمومنین نسبت داده شده که: لا تودبوا اولادکم باخلاقکم لانهم خلقوا لزمان غیر زمانکم ۳۷. شک نیست که اصول اخلاق بشری ثابت است ولی آداب که مربوط به تطبیق انسان با محیط است، به حسب تغییر زندگی تغییر می‌کند. به عبارت دیگر یک اصولی است که قالب و شکل و مدار حرکت زندگی باید باشد. در آن امور، زندگی باید تابع آن اصول باشد و آن اصول فطری و طبیعی زندگانی فردی یا اجتماعی است. (زندگی اجتماعی هم خواه نا خواه به دلیل آن که واقعی است متحرک و نامی و زنده، اصول فطری دارد) و بعضی از مسائل است که آداب زندگی و مربوط به منطق ساختن خود با محیط است، آنها تغییر می‌کند.

و اما قسمت سوم (ج): تربیت اصولی دارد مانند هماهنگی تربیت با طبیعت و احتیاجات طبیعی، و مانند رعایت نرمی و لطف و شیرینی که تربیت تلخ و وحشتناک و نفرت‌آور نباشد و در عین حال درموردی که روحیه طفل طغیان و خشونت می‌کند اعمال خشونت بشود و شناختن موارد نرمی و درشتی - و البته نرمی و درشتی به قول سعدی به هم در به است ۳۸ - و امثال اینها. و البته تربیت شرایطی هم دارد مانند هماهنگی قول و فعل درمربی که تناقضی بین قول و فعل نباشد و به قول نگوید نکن و در عین حال به فعل بگوید بکن.

هر طفل احتیاج به محبت و عاطفه پدر و مادر دارد و از این جهت نباید کسری داشته باشد. دیدن محبت، روحیه را با محبت و عطوفت بار می‌آورد و احساس تنهایی، روحیه را خشن بار می‌آورد و در عین حال نباید افراط شود،

باید هم این احساس در بچه پیدا شود که خودش مسئول خوشبختی خود می‌باشد، همیشه انتظار کمک از دیگران نداشته باشد، بفهمد در صحنه تنازع بقا واقع است، مانند سربازی است که در میدان جنگ است، باید جای خود را حفظ کند و عقب‌نشینی نکند، شجاعانه بایستد و بداند که تمام چیزهایی که برای یک سرباز در میدان جنگ لازم است از احتیاط و دوراندیشی و توجه به اطراف، همه برای او لازم است و اگر نه شکست خواهد خورد (و هم باید محبت و عاطفه پدر و مادر را بالای سر خود احساس کند).

دو چیز است که روحیه طفل را فاسد می‌کند: یکی کسری محبت که روحیه را شقی بار می‌آورد و دیگر افراط در ناز پروردگی که روحیه را نر و لوس و بی‌هنر و بی‌عرضه بار می‌آورد. می‌گویند فرنگی شیرینی را به دست طفل خود نداد و چند قدم دورتر انداخت، گفتند: چرا این کار را کردی؟ گفت: برای آن که چند قدم برای این شیرینی راه رفته باشد. میلیونرها و میلیاردرهای فرنگی بچه‌ها و نوه‌های خود را نمی‌گذارند به لرد زادگی عادت کنند، زیرا می‌دانند که این فاسدکننده روحیه آنهاست. بعضی‌ها همیشه آرزو می‌کنند که ای کاش آنها هم از اول عمر روی یک ارثیه بزرگ افتاده بودند. اینها توجه ندارند که در آن صورت چه چیزی از دست داده بودند.

خون مادر و خصائص اخلاقی مادر در فرزند موثر است. علمای ژنتیک در باب ژنها نظریه‌ای دارند که هر طفلی ترکیبی از ژنهای پدر و مادر هر دو تاست. امیرالمومنین به عقیل گفت: برای من زنی در نظر بگیر که «ولدتها الفحوله لتلدلی فارسا شجاعا»^{۳۹}

شیر مادر و هر شیر دهنده‌ای در روحیه و اخلاق فرزند موثر است. لهذا در فقه باب «رضاع»^{۴۰} دستورهایی رسیده است. در وسائل جلد سوم، از صفحه

۱۱۸ تا صفحه ۱۳۷ بابتی دارد نفیس تحت عنوان «احکام الاولاد» که از آن جمله اخباری دارد درباره شیردهنده که چگونه باید باشد. از آن جمله اخباری است که می‌گوید یهودیه و نصرانیه و مشرک‌ها مانعی ندارد که شیر بدهد و لکن منع بکنید از شرب خمر در آن وقت. از مجموع اینها استفاده می‌شود که خوراک مادر در فرزند اثر دارد.

پاورقی‌ها

۲۶. در وصیت حضرت امیر به امام حسن (ع) است (نهج البلاغه، نامه ۳۱): و انما قلب الحدث کالارض الخالیة ما القی فیها من شیء قبلته فبادرتک بالادب قبل ان یقسو قلبک و یشتغل لیک لتستقبل بجد رایک من الامر... [و قلب جوان همچون زمین خالی است، هر تخم که در آن افشاندن شود بپذیرد. پس به ادب نمودن تو پرداختم پیش از آنکه دلت سخت گردد و عقل و خردت گرفتار شود تا با اندیشه تمام خود در کار روآوری]...

۲۷. ترجمه: [و خدا شما را از بطن مادرانتان بیرون آورد درحالی که هیچ نمی‌دانستید و به شما گوش و چشم و قلب اعطا کرد تا مگر شکر این نعمت‌ها بجای آورید.]

۲۸. مثنوی معنوی، دفتر دوم.

۲۹. ترجمه: [علم در کودکی مانند نقش بر سنگ است.]

۳۰. ترجمه: [تربیت نادان و برگرداندن شخص از عادتش، شبیه اعجاز است.]

۳۱. سوره بقره، آیه ۲ [ترجمه: (قرآن) برای تقوای پیشگان هدایت است.]

۳۲. رجوع شود به کتاب امیل صفحات ۲۰۱ - ۲۰۵ - راجع به وجدان

فطری.

۳۳. سوره شمس، آیات ۷ و ۸ (ترجمه: و قسم به نفس و آن که او رانیکو بیافرید، پس به او شر و خیر را الهام کرد).

۳۴. سوره بلد، آیه ۱۰ (ترجمه: و راه خیر و شر را به او نشان دادیم).

۳۵. سوره انبیاء، آیه ۷۳ (ترجمه: و انجام دادن خوبیها را به آنان الهام نمودیم).

۳۶. سوره ماعون، آیات ۱-۳ (ترجمه: آیا دیدی آن کس را که روز جزا را انکار می‌کرد، این همان کسی است که یتیم را از در خود می‌راند و کسی را بر اطعام مسکین ترغیب نمی‌کند).

۳۷. تاکنون در کلمات امیرالمومنین این جمله دیده نشده و من در ناسخ آن راجزء کلمات افلاطون یافته‌ام. (ترجمه: فرزندان خود را به اخلاق خودتان تربیت نکنید، زیرا آنان در دوره و زمانی غیر از زمان شما آفریده شده‌اند).

۳۸. چون نرمی کنی خصم گردد دلیر و گر خشم گیری شوند از تو سیر

درشتی و نرمی به هم دربه است چو رگزن که جراح و مرهم نه است.

۳۹. (ترجمه: شیرزنی او را به دنیا آورده باشد تا برای من سوارکار شجاعی به دنیا آورد).

۴۰. (یعنی شیر دادن).

فصلی نو برای کشورهای صادرکننده گاز

(دکتر محمد مهدی مظاهری - عضو شورای مرکزی حزب تمدن اسلامی)

در حالی که جهان همچنان در شوک و نگرانی حاصل از گسترش اقدام‌های تروریستی گروه داعش علیه کشورهای مختلف و تهدید این گروه افراط‌گرا به تکرار و ادامه این حملات است، جمهوری اسلامی ایران به عنوان مرکز ثبات و امنیت در خاورمیانه میزبان یک نشست مهم بین‌المللی، جهت تبادل نظر بزرگ‌ترین صادرکنندگان کالای استراتژیک و پر اهمیت «گاز» است. با گذشت کمتر از پنج ماه از توافق هسته‌ای، اینک کشورمان میزبان قدرت‌های جهانی اثرگذار در حوزه گاز گردیده است.

مجمع کشورهای صادرکننده گاز یا اوپک گازی که به اختصار (GECF) نامیده می‌شود، سازمان تازه بنیانی است که در سال ۲۰۰۱ میلادی پیشنهاد تشکیل آن از سوی جمهوری اسلامی ایران مطرح گردید و در سال ۲۰۰۸ میلادی اساسنامه آن به تصویب رسید. هر چند هدف اصلی این سازمان ایجاد هماهنگی بین صادرکنندگان بزرگ گاز در میزان تولید، سقف صادرات و کنترل قیمت گاز طبیعی در سطح جهانی بوده است؛ اما متأسفانه تا کنون این اهداف جنبه عملی به خود نگرفته‌اند و این امر دلایل متعددی دارد.

در درجه نخست اوپک گازی طیفی از کشورها را با منافع و رویکردهای متنوع در بر می‌گیرد. ایران، روسیه و قطر به دلایل مختلف، از جمله دارا بودن حجم ذخایر از مهمترین بازیگران بازارهای انرژی محسوب می‌شوند. با این حال نوع روابط این کشورها و راهبرد هر کدام برای تعقیب منافع خود در حوزه انرژی، تأثیر تعیین‌کننده‌ای بر عملکرد و جایگاه اوپک گازی داشته است. متأسفانه در سال‌های اخیر، شرایط مناسبی برای همکاری این کشورها مهیا

حضرت صادق (ع):

عزت و ارجمندی را جستجو نمودم، پس آن را در راستی و درستی یافتم.

نموده است. از یک سو جمهوری اسلامی ایران به دلیل گرفتاری در پرونده هسته‌ای و تحریم‌های ناشی از آن، از ایفای نقش واقعی خود در بازارهای انرژی بازمانده و علی‌رغم پیشتاز بودن در راه اندازی و ایجاد این مجمع مهم جهانی، مقدرات کافی جهت رهبری و عملیاتی ساختن اهداف آن را نداشته است.

روسها نیز در سال‌های گذشته بیشتر ترجیح می‌دادند به طور انفرادی در بازار حضور داشته باشند و از برخی محدودیت‌ها نظیر سهمیه بندی تولید و صادرات و رعایت محدودیت قیمت، نظیر آنچه در اوپک نفتی وجود دارد، رها باشند. از سوی دیگر قطر نیز به دلیل عضویت در شورای همکاری خلیج فارس و روابط تنگاتنگ با کشورهای غربی بویژه امریکا، خواهان تشکیل و تقویت سازمانی که به افزایش قدرت ایران کمک کرده و مصرف‌کنندگان غربی را به وحشت بیندازد، نبوده است.

در درجه دوم کشورهای خارج از این مجمع نیز تمایلی به قدرت‌گیری و نقش‌آفرینی آن نداشته و با تمام توان می‌کوشند کشورهای عضو آن را از اتخاذ تصمیمات مهم در راستای اهداف مجمع بازدارند. کشورهایی از قبیل عربستان، امارات، امریکا و کانادا که خود منابع عظیمی از گاز را در اختیار دارند، که عضو مجمع جهانی صادرکنندگان گاز نیستند و تقویت این مجمع را به ضرر منافع و جایگاه خود در بازارهای انرژی ارزیابی می‌کنند. امریکا به عنوان اصلی‌ترین مخالف، تضاد منافع جدی با دو کشور اصلی این مجمع یعنی ایران و روسیه دارد و بنابراین از اتحاد استراتژیک این دو کشور بویژه در منطقه حساس خاورمیانه نگرانی‌هایی دارد.

عربستان نیز به دلیل سیاست‌های تقابلی گرایانه‌اش با ایران و همچنین با روسیه در سوریه و یمن، از شکل‌گیری هر تشکیلاتی که به تقویت قدرت این

دو رقیبش منجر شود واهمه دارد. اتحادیه اروپا نیز تشکیل هر سازمانی که کشورهای صادرکننده گاز را به یکدیگر نزدیک کند، تهدیدی مستقیم برای آینده تأمین انرژی خود می‌داند و به همراه امریکا از نفوذ خود برای تأثیر گذاری بر تصمیمات کشورهای عضو مجمع استفاده می‌کند. این چالش‌ها سبب گردیده است که به دلیل اختلاف منافع، فقدان انسجام و اراده جدی در بین اعضا، نشست‌های مجمع کشورهای صادرکننده گاز بیشتر جنبه صوری و نمایشی داشته و نتایجی جز تصمیمات سیاسی و آیین‌نامه‌ای به دنبال نداشته باشد. با این حال به نظر می‌رسد در وضعیت فعلی روابط بین‌الملل، شرایط به گونه‌ای تغییر کرده است که کفه ترازو را به سمت افزایش نقش این مجمع تقویت خواهد کرد.

از یک سو نگرانی‌های زیست‌محیطی و افزایش حساسیت دولت‌ها و ملت‌ها به حفظ محیط زیست، استفاده از انرژی‌های پاک را در صدر اولویت‌های کشورهای مصرف‌کننده قرار داده است. بر اساس پیش‌بینی بریتیش پترولیوم (BP)، تقاضا برای گاز بیشترین رشد را در میان سوخت‌های فسیلی تا سال ۲۰۳۵ میلادی خواهد داشت و سالانه ۱/۹ درصد به آن افزوده می‌شود که بالاترین رشد خصوصاً در قاره آسیا خواهد بود.

از سوی دیگر تغییر سیاست‌های روسیه در یک سال اخیر و علاقه مندی آن به مشارکت جدی‌تر در مسائل بین‌المللی و تقابل آن با غرب می‌تواند موجب ایفای نقش پررنگ‌تر آن در مجمع کشورهای صادرکننده گاز شده و همراهی با سیاست‌های ایران درصدد عملیاتی کردن اهداف این مجمع باشد.

بنابراین برگزاری سومین نشست این مجمع در تهران، اقتدار دیپلماسی ایران را در آستانه اجرای برجام ارتقاء داده و می‌تواند سرآغازی برای نقش جدی‌تر کشورهای صادرکننده گاز در بازارهای جهانی انرژی نیز باشد.

بررسی فراوان باقی می‌گذارد. یک نکته مهم دیگر امکان اعمال نفوذ است که این ثروتمندان در جامعه پیدا می‌کنند و با تاثیر و صدای قوی که چنین ابرثروتمندانی در جامعه خواهند داشت می‌توانند نفوذ خود را در هر جایی به کار گیرند که گاهی عواقب بسیار خطرناکی خواهد داشت.

پس برای شفافیت فضای اقتصادی در ایران، گام نخست، شناسایی این گروه ابرثروتمند است. اینکه تعداد ابرثروتمندان و میزان ثروت آنها چقدر است. با شناخت وضعیت توزیع ثروت در ایران، به میزان شکاف بین غنی و فقیر خواهیم رسید.

کردیت بانک از سال ۲۰۱۰ تاکنون هرساله اقدام به تولید و انتشار گزارش مفید ثروت جهانی می‌کند و هدف آن ارائه جامع‌ترین بررسی از ثروت جهانی در بین ملتهاست که از پایین‌ترین سطح هرم ثروت تا افرادی را که در نوک آن قرار گرفتند، پوشش می‌دهد. کردیت سوئیس، ثروت را به عنوان ارزش دارایی‌های مالی به علاوه دارایی‌های حقیقی عمدتاً مسکن، منهای بدهی افراد بزرگسال محاسبه می‌کند. این آمار با توجه به اضافه ارزش یافتن پول یک کشور در مقایسه با دلار آمریکا یا حباب مسکنی که در آن کشور به وجود آمده باشد، احتمال دارد ثروت را بیش از حد واقع نشان دهد.

یکی از موارد استفاده این شاخص برای بانک‌هاست که بدانند ثروت‌ها در کدام کشورهای جهان تولید می‌شود و ثروتمندان در کجا هستند. دلیل اهمیت تمرکز بانک‌ها روی ثروتمندان این است که بانک‌ها ۸۰ درصد درآمد خود را تنها از ۲۰ درصد مشتریان خصوصی ثروتمند خود به دست می‌آورند. دانستن اینکه ثروت در کجا در حال افزایش است، برای توسعه و افزایش شعبه بانک‌ها

ابر ثروتمندان

(تجارت فردا - شماره ۱۵۲)

اگر بر فراز آسمان و در فاصله‌ای نزدیک به زمین پرواز کنید و فرصت سیر و سیاحت در کل زمین را داشته باشید، از تفاوت بسیار شدید سطح زندگی و رفاه در مناطق گوناگون جهان کاملاً شگفت‌زده خواهید شد. شیوه دیگر مشاهده تفاوت‌ها هم می‌تواند دقت در قیمت املاک و مستغلات در مناطق گوناگون جهان یا هر کشوری باشد. کردیت بانک سوئیس برای ششمین سال متوالی (از سال ۲۰۱۰ تاکنون) به محاسبه میزان ثروت در کل جهان و کشورهای منتخب و همچنین تعداد ابرثروتمندان پرداخته است. با اینکه در این گزارش، آمارهای مختلفی از وضعیت ثروت در کشورهای همسایه ایران مانند ترکیه، عربستان، امارات و حتی پاکستان آورده شده است اما هیچ اشاره‌ای به ایران نشده است.

این ثروت چه اثرات و نتایجی به دنبال دارد؟

تعریفی که از ثروتمندی می‌شود در هر جامعه و فرهنگی سطح و آستانه آن متفاوت است مثلاً در کشوری فقیر شاید با 500 هزار دلار فرد در گروه ثروتمندان و مرفهان جای گیرد در حالی که در کشور آمریکا ۱۰ میلیون دلار به بالا فرد را در پایین‌ترین سطح نردبان ثروتمندی جای می‌دهد.

سال‌های وفور رانت نفتی در دولت گذشته که با تورم‌های دورقمی و نظام مالیاتی ناکارآمد همراه بود، فرصتی برای شکل‌گیری گروه اقلیت جدید نوکیسه با ثروت‌های بسیار زیاد به وجود آورد. اینکه این ثروتمندان چقدر ثروت دارند و در چه حوزه‌هایی آن را به کار می‌گیرند و با مصرف نمایشی خود چه تبعات اجتماعی و فرهنگی بر جای می‌گذارند، اهمیت بالایی داشته و جای بحث و

هم اهمیت دارد تا شعب خود را در مناطقی ایجاد کنند که بتوانند ثروتمندان جدید در اطراف جهان را جذب کنند.

میزان ثروت جهان

ثروت جهان نسبت به سال ۲۰۰۰ بیش از دو برابر شده و از ۱۱۷ تریلیون دلار به ۲۵۰ تریلیون دلار رسیده است (که البته اندکی کمتر از یک سال پیش است). آمریکا بیش از هر کشور دیگری در جهان به شکل سرانه میلیونر دارد. کل میلیونرهای جهان ۷/۳۳ میلیون نفر است. ۴۱ درصد از میلیونرهای جهان در سال ۲۰۱۴، خود را آمریکایی می‌دانستند که در گزارش سال ۲۰۱۵ به ۴۶ درصد افزایش یافت. آمریکا همچنین از نظر تعداد کسانی که بیش از ۵۰ میلیون دلار ثروت دارند نیز جایگاه مسلط را دارد. از بین ۱۲۳،۸۰۰ نفر در جهان که بیش از ۵۰ میلیون دلار ثروت دارند، تقریباً نیمی آمریکایی هستند.

۱۵/۷ میلیون میلیونر در آمریکا زندگی می‌کنند که نسبت به سال گذشته ۹۰۰ هزار نفر افزوده شده است. در مرحله بعدی انگلستان با ۴/۲ میلیونر و ژاپن با ۱/۲ میلیونر در رتبه سوم جای دارد. چین با افزودن ۱۵۲ هزار نفر به میلیونرهای خود در رتبه دوم افزایش تعداد میلیونرها پس از آمریکا قرار دارد اما با ۳/۱ میلیون نفر هنوز فقط چهار درصد میلیونرهای جهان را دارد.

تعریف طبقه متوسط

اقتصاددانان از روش‌های مختلف از قبیل میزان درآمد و استاندارد زندگی برای تعریف طبقه متوسط استفاده می‌کنند. کردیت سوئیس از سنجه ثروت شخصی یا یک دامنه ثروتی به جای طیف درآمدی برای تعیین اینکه اندازه و ثروت طبقه متوسط در اطراف جهان چقدر است، استفاده می‌کند. همچنین لازم

است به تمایز بین ثروت و درآمد هم توجه داشته باشیم. برای مثال اگر کسی شغل خود را از دست بدهد لزوماً جایگاه طبقه متوسطی وی از دست نمی‌رود.

کردیت سوئیس کشور آمریکا را به عنوان معیار در نظر می‌گیرد که در آنجا یک شخص بزرگسال بخشی از طبقه متوسط خواهد بود اگر او ثروتی بین ۵۰ تا ۵۰۰ هزار دلار با قیمت‌های میانه سال ۲۰۱۵ داشته باشد.

کردیت سوئیس برای تعیین ارقام کمینه و بیشینه دامنه ثروت طبقه متوسط آمریکا، به میانه دریافتی فرد و مبلغ سرمایه‌ای توجه می‌کند که آن فرد در نزدیک به سن بازنشستگی نیاز دارد تا یک مستمری برای باقیمانده عمر خویش داشته باشد.

در مورد بقیه کشورها از سری‌های زمانی مقادیر برابری قدرت خرید صندوق بین‌المللی پول استفاده شده است تا حد و مرزهای ثروت معادل برای طبقه متوسط بودن به پول‌های داخلی هر کشور به دست آید.

۱۴ درصد از بزرگسالان جهان طبقه متوسط را تشکیل می‌دهند که ۳۲ درصد ثروت جهان را در دست دارند. پس از وقوع بحران مالی جهانی، سهم ثروت طبقه متوسط به زیان راس ثروت کاهش یافته است. به این ترتیب نابرابری ثروت در بیشتر کشورها در سال‌های اخیر گسترده‌تر شده است. اما طبقه متوسط در کشورهای نوظهور خصوصاً در آسیا به رشد خود ادامه می‌دهد.

فقرا به شدت فقیر هستند

برای اینکه یک نفر در بین ۱۰ درصد بالایی ثروتمندان جهان قرار گیرد، لازم است ۶۹ هزار دلار داشته باشد. برای قرار گرفتن در یک درصد بالایی نیاز به داشتن ۷۶۰ هزار دلار است. نابرابری تکان‌دهنده بین ۵۰ درصد فقرای جهان و نیمه دیگر زمانی مشخص می‌شود که بدانیم برای وارد شدن به ۵۰ درصد

ثروتمند بالایی، میزان ثروت مورد نیاز تنها ۳۲۰۰ دلار خواهد بود (از جمله ارزش مسکن شخصی).

این ارقام شاهدهی دیگر از نابرابری در حال رشد است که خطر و مانعی برای رسیدن به رونق اقتصادی است. افزایش نابرابری به معنای تفاوت بین بچه‌ای است که شانس رفتن به مدرسه پیدا می‌کند و بیماری که داروی نجات‌بخش زندگی خود را دریافت می‌کند.

آمارهای کردیت سوئیس نشان می‌دهد نابرابری شدید به تدریج دارد از کنترل خارج می‌شود. به بیان دیگر یک درصد بالایی حدود نیمی از ثروت جهان، و ۵۰ درصد فقیر جامعه نیز تنها یک درصد ثروت را در اختیار دارند. رهبران جهان مرتب درباره مبارزه با نابرابری صحبت می‌کنند اما آنها هیچ کاری برای برهم زدن وضعیت رخنه به بالا که به نفع ثروتمندان است، اما صدها میلیون نفر در اطراف جهان بدون غذای کافی می‌گذارد، نمی‌کنند. این شکاف رو به گسترش بین ثروتمندترین‌ها و بقیه مردم جهان، امید اندکی برای پایان دادن به فقر مطلق در آینده نزدیک ایجاد می‌کند.

اگرچه نابرابری ثروت به کندی طی زمان تغییر می‌کند و شناسایی محرک‌های این روندها دشوار است اما ارزش‌داری‌های مالی، خصوصاً اوراق بهادار (سهام و اوراق قرضه) شرکت‌ها و مالکیت بانک‌ها احتمالاً عوامل مهمی هستند چون که افراد ثروتمند سهم نامتناسبی از دارایی‌های خود را به شکل مالی نگه می‌دارند.

ایرانی‌ها چقدر پول در می‌آورند؟

همشهری ۱۳۹۴/۷/۲۲

بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران کهگیلویه و بویراحمد، تنها استانی است که متوسط درآمد پولی ناخالص سالانه یک خانوار آن اندکی بیش از ۲۶ میلیون تومان است. پس از کهگیلویه و بویر احمد استان‌های تهران، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، سمنان، قزوین با کمی بیش از ۲۵ میلیون تومان در سال بیشترین متوسط درآمد ناخالص سالانه یک خانوار را دارند. از سوی دیگر استان‌های سیستان و بلوچستان و لرستان با کمتر از ۱۵ میلیون تومان پایین‌ترین متوسط درآمد پولی ناخالص سالانه یک خانوار را دارد.

همچنین بر اساس تعریفی که در همین پژوهش آمده است انواع درآمد پولی شامل موارد زیر است: درآمد از مزد و حقوق اعم از بخش‌های دولتی، خصوصی و تعاونی، درآمد مشاغل آزاد مانند کشاورزی و غیر کشاورزی، درآمدهای متفرقه و درآمد حاصل از فروش کالاهای دست دوم.

توضیح: درآمد فروش محصولات کشاورزی در استانی مانند کهگیلویه موجب شده است که درآمد پولی مردم این استان از تهرانی‌ها بیشتر باشد. ضمن اینکه در این گزارش درآمد غیر پولی مواردی مانند درآمد حاصل از اجاره بهای مسکن هم محاسبه نشده است. (جدول استان‌ها)

متوسط درآمد ناخالص سالانه هر خانوار به هزار تومان

ردیف	نام استان	میزان درآمد هر خانوار	ملاحظات
۱	آذربایجان شرقی	۲۰۳۹۰	
۲	آذربایجان غربی	۲۰۶۶۰	
۳	اصفهان	۲۰۴۸۰	
۴	اردبیل	۱۸۲۲۰	

آیت اله هاشمی رفسنجانی:

وحدت مردم، بزرگترین سرمایه نظام است.

ردیف	نام استان	میزان درآمد هر خانوار	ملاحظات
۵	البرز	۲۱۳۷۵	
۶	ایلام	۱۹۸۹۰	
۷	بوشهر	۲۳۸۰۸	
۸	تهران	۲۵۶۶۰	
۹	چهارمحال و بختیاری	۲۵۹۹۰	
۱۰	خراسان جنوبی	۲۵۱۲۰	
۱۱	خراسان رضوی	۱۸۶۲۰	
۱۲	خراسان شمالی	۱۹۷۵۰	
۱۳	خوزستان	۲۰۳۶۵	
۱۴	زنجان	۲۲۱۰۰	
۱۵	سمنان	۲۵۴۶۰	
۱۶	فارس	۲۱۱۸۰	
۱۷	سیستان و بلوچستان	۱۴۷۳۰	کمترین متوسط درآمد خانوار
۱۸	قزوین	۲۵۱۵۰	
۱۹	قم	۱۷۷۷۰	
۲۰	کردستان	۱۹۲۱۰	
۲۱	کرمان	۲۴۶۶۰	
۲۲	کرمانشاه	۱۶۲۶۰	
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۲۶۴۱۰	بیشترین متوسط درآمد خانوار
۲۴	گلستان	۱۸۷۷۰	
۲۵	گیلان	۲۳۰۰۰	
۲۶	لرستان	۱۴۸۶۰	
۲۷	مازندران	۲۲۳۱۵	
۲۸	مرکزی	۲۱۹۸۰	
۲۹	هرمزگان	۱۸۵۷۰	
۳۰	همدان	۲۰۲۰۰	
۳۱	یزد	۲۳۷۲۰	

گزارش جلسه کانون حزبی

بسمه تعالی

جلسه کانون حزب تمدن اسلامی روز شنبه ۱۳۹۴/۹/۷ با حضور جمعی از اعضا و شورای مرکزی با تلاوت آیاتی از قرآن مجید تشکیل شد. ابتدا در خصوص نجوا و مسائل پیرامون آن که موضوع آیات ۱۱۴ تا ۱۱۶ سوره مبارکه نساء است شرحی داده شد. سپس اعلام شد ۲۸ آذر ماه، آغاز ثبت نام نامزدهای نمایندگی دوره آینده مجلس شورای اسلامی است و حزب تمدن اسلامی نیز علاوه بر تهران حداقل در شش استانی که دبیران حزب منصوب شده‌اند فعالیت انتخاباتی خواهد داشت.

سپس تحلیلی از اخبار مربوط به سوریه و عراق ارائه شد. تاکید شد که دولت عراق برای امنیت زائران زیارت اربعین تمام امکانات خود را بسیج کرده است.

اشتباه راهبردی دولت ترکیه در ساقط کردن هواپیمای جنگی روسیه مورد نقد قرار گرفت. البته این حرکت دولت ترکیه موجب باز شدن دست روسیه برای کمک بیشتر به دولت سوریه و مقابله با داعش شده است.

در خصوص اخبار داخلی به نکات مهمی که رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار بسیجیان ایراد فرمودند و خیلی صریح و روشن بود اشاره و تحلیل‌هایی که در خصوص حضور آقای پوتین که مستقیماً از فرودگاه به دیدار رهبر معظم انقلاب اسلامی رفتند مورد توجه قرار گرفت.

موضع حزب تمدن اسلامی در انتخابات به عنوان مستقل و معتدل تبیین شد که در صورت مشاهده مواضع مشترک دیگر تشکل‌های سیاسی، ائتلاف هم مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

در خصوص مسائل اقتصادی ضرورت حل مسئله اشتغال به عنوان اولین اولویت مورد تاکید قرار گرفت و حصول اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ به عنوان هدف برنامه‌های پنج‌ساله شناخته شد. دولت‌ها نباید به دنباله هدف‌های چهارساله یا حداکثر هشت‌ساله باشند، پیگیری هدف‌های بلندمدت می‌تواند راهگشای توسعه پایدار متوازن کشور باشد.

حاضران در جلسه مسائل دیگری را نیز مطرح کردند که مورد بحث و پاسخگویی قرار گرفت. جلسه با صلوات بر محمد و آل محمد خاتمه یافت.

۹۳ می‌باشد. (درآمد نفتی سال ۱۳۹۳ به مبلغ ۲۸۰۰۰ میلیارد تومان بوده است).

۵- وضعیت بهره‌وری در نیروی کار، سرمایه و عوامل تولید به ترتیب در سال ۱۳۷۶ به میزان $-۱/۵$ ؛ $۱/۹$ و $-۱/۸$ بوده است که وضعیت در سال ۱۳۹۳ به ترتیب به میزان $+۳/۲$ ، $۱/۴$ و $+۲/۱$ صعود کرده است.

گفتنی است بیشترین کاهش در نیروی کار به میزان $-۷/۳$ و در سرمایه به میزان $-۸/۸$ و در عوامل تولید به میزان $-۷/۶$ در سال ۱۳۹۱ بوده است و بالاترین صعود نیز در نیروی کار به میزان $+۶/۵$ در سال ۱۳۸۶ و در سرمایه به میزان $+۳/۴$ و در عوامل تولید به میزان $+۴/۳$ در سال ۱۳۸۲ بوده است.

۶- از ابتدا پیروزی انقلاب اسلامی تا سال ۱۳۸۴ حدوداً یکصد هزار حلقه چاه غیر مجاز در کشور احداث شده بود، ولی طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ احداث چاه‌های غیر مجاز به سیصد هزار حلقه رسید. در حال حاضر ۴۰۰ هزار حلقه چاه مجاز و ۴۰۰ هزار چاه غیرمجاز در کشور وجود دارد که از چاه‌های غیر مجاز سالانه بالغ بر ۲۰ میلیارد متر مکعب آب برداشت می‌شود که موجب کاهش سطح سفره‌های زیرزمینی و فرونشست بسیاری از دشت‌ها شده است.

۷- واردات خودرو سواری به کشور در هفت ماه سال جاری تعداد ۲۳۷۸۶ دستگاه بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد. خودروهای سواری وارد شده در هفت ماهه سال ۹۳ تعداد ۷۴۱۲۶ دستگاه بوده است.

اخبار ویژه

۱- در حالی آمار دولتی معوقات بانکی را کمتر از یکصد هزار میلیارد تومان اعلام می‌شود، که سیستم بانکی این رقم را (یکصد هزار میلیارد تومان) مربوط به معوقات بخش خصوصی به بانک‌ها و هم‌چنین ۱۱۰ هزار میلیارد تومان نیز مطالبات معوق بانک‌ها از بخش دولتی خبر می‌دهد. بنابراین مجموع معوقات بانکی در حال حاضر ۲۱۰ هزار میلیارد تومان می‌باشد.

۲- عربستان برای خرید ۸۵ هواپیمای جنگی «اف ۱۵» و نوسازی ۷۰ هواپیمای جنگی دیگر با آمریکا قرارداد ۶۷ میلیارد دلاری امضا می‌کند. امارات متحده عربی نیز با خرید تجهیزات نظامی و سامانه موشکی «تاد» از آمریکا قرارداد ۳۵ میلیارد دلاری منعقد کرده است. کویت برای سامانه موشکی دفاعی «پاترویت» و نوسازی هواپیماهای جنگی خود ۷ میلیارد دلار هزینه کرده است. کشور عمان ۱۸ هواپیمای جنگی «اف ۱۶» و نوسازی ۱۲ هواپیمای جنگی، قراردادی به ارزش ۱۲ میلیارد دلار با آمریکا امضا کرد.

۳- طی اعلام وزارت نیرو، در دنیا مصرف آب در سه بخش کشاورزی ۷۰ درصد و مصرف خانگی و شرب ۱۲ درصد و در صنعت ۱۸ درصد می‌باشد. ولی در ایران در این بخش به ترتیب حدوداً ۹۲ درصد، ۶ و ۲ درصد، آب مصرف می‌شود.

۴- بدهی صنعت خودرو و قطعه‌سازی به بانک‌ها به مبلغ ۲۴۰۰۰ میلیارد تومان می‌باشد که این میزان بدهی معادل ۸۶ درصد درآمد نفتی کشور در سال

۸- مرکز آمار اعلام کرد که در تابستان سال جاری سهم بخش کشاورزی از اشتغال ۱۹/۲٪، صنعت ۳۲/۲٪ و خدمات ۴۸/۴٪ بوده است.

۹- نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی از سال ۱۳۶۵ تا ۱۳۹۰ حدوداً ۲/۵ برابر شده است. این نرخ در سال ۱۳۶۵ به میزان ۶/۲ درصد بوده و در سال ۱۳۹۰ به ۱۵/۳ درصد رسیده است.

۱۰- سالانه بین ۱۵۰ تا ۱۸۰ هزار نفر از ایرانیان تحصیل کرده به خارج از کشور مهاجرت می‌کنند. و صندوق بین‌المللی پول در گزارش سال ۲۰۰۹ میلادی ایران را به لحاظ مهاجرت نخبگان در میان ۹۱ کشور در حال توسعه دارای مقام نخست اعلام کرده است.

۱۱- در گزارش سال ۲۰۱۴ میلادی واشنگتن دی سی، ایران در کنار کشور چین، بالاترین آمار بین کشورهای مختلف در ماندگاری دانشجویان دکترا بعد از فارغ التحصیلی، در آمریکا اعلام شده است. در سال ۲۰۱۲ میلادی ۸۹ درصد ایرانیان دانشجوی دکترا پس از فارغ التحصیلی در آمریکا ماندگار شده‌اند.

۱۲- در پایان شهریور ۱۳۹۴ جمع کل مطالبات ۱۳ بانک مهم و بزرگ حدوداً ۵۰۰۰۰۰ میلیارد ریال بوده است (سررسید گذشته ۶۰۳۷۴ میلیارد ریال، معوق ۶۸۰۰۰ میلیارد ریال و مشکوک الوصول ۳۷۱۰۹۰ میلیارد ریال) و جمع وصولی‌های این بانک‌ها در پایان شهریور ۱۳۹۴ مبلغ ۸۶۱۴۱ میلیارد ریال بوده است (۱۷/۲۳٪ مطالبات)

۱۳- گروه‌های تروریستی در سال ۲۰۱۳ میلادی ۵۹۳۲ نفر به قتل رسانده‌اند که در سال ۲۰۱۴ میلادی با کشتن ۱۸۴۴۴ نفر، این فاجعه به سه برابر افزایش یافته است. این تعداد غیر از کشته‌ها و قربانیان جنگ با

دولت‌هاست که گروه داعش در نبرد با دولت‌ها علاوه بر کشتن افراد عادی، تعداد ۲۰ هزار نفر از نیروهای دولتی را به کام مرگ کشانیده‌است. و تاکنون بیشترین قربانیان تروریستی در کشورهای عراق، نیجریه، افغانستان، پاکستان و سوریه بوده است.

۱۴- هزینه‌های اقتصادی حملات تروریستی در سال ۲۰۱۳ میلادی به میزان ۳۲/۹ میلیارد دلار بوده که در سال ۲۰۱۴ میلادی این هزینه‌ها به ۵۲/۹ میلیارد دلار افزایش یافته است.

۱۵- با این‌که بیشترین انتشار دهندگان گازهای آلاینده کشورهای چین، آمریکا، برزیل، اندونزی و ژاپن می‌باشند، ولی ۷۲/۷۸ درصد آلودگی گازهای گلخانه‌ای در سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۱ میلادی به ترتیب در شهرهایی از کشورهای مغولستان، آفریقای جنوبی، پاکستان، سنگال، عربستان سعودی، مصر، امارات متحده عربی، ایران، نیجریه و کویت قرار داشته‌اند.

امام خمینی (ره):

آقایان همان‌طوری که مدعی هستند اسلامی هستیم باید در عملشان، در قولشان، در خطابه‌هایشان، در حرف‌هایشان، در نوشته‌هایشان، در روزنامه‌هایشان نشان بدهند که ما مسلمانیم.

انتخابات خبرگان پیش‌رو، نام هاشمی در فهرست مورد حمایت جامعه مدرسین نخواهد بود.

۹۴/۹/۱

عربستان قصد داشت از ذخایر مالی حدوداً ۸۰۰ میلیارد دلاری خود برای خلاص شدن از شر کاهش قیمت نفت استفاده کند، اما ریاض انتظار نداشت قیمت نفت از ۸۰ دلار پایین تر بیاید و دوره کاهشی اینقدر طول بکشد. عربستان برای برقراری توازن در بودجه خود، به قیمت ۹۵ تا ۱۰۵ دلاری برای هر بشکه نفت نیاز دارد. هرچند احتمالاً قیمت نفت در طی ۵ سال آینده افزایش خواهد یافت، اما پیش بینی ها حکایت از آن دارد که قیمت نفت تنها به ۶۵ دلار خواهد رسید. بدهی های عربستان از ۶/۷ درصد تولید ناخالص داخلی این کشور در سال جاری به ۱۷/۳ درصد در سال آینده خواهد رسید و کسری بودجه این کشور در سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۱۳۰ میلیارد دلار خواهد بود. عربستان برای تامین هزینه های خود، ماهانه ۱۰ میلیارد دلار از ذخایر ارزی خود را خرج می کند و ناگزیر شده از بازار مالی بین المللی قرض بگیرد. دو هفته قبل، مسعود احمد، مدیر منطقه ای صندوق بین المللی پول به ریاض هشدار داد که اگر هزینه های بودجه ای خود را به صورت جدی کاهش ندهد، ذخایر مالی اش در ۵ سال آینده تمام خواهد شد.

۱۳۹۴/۹/۹

آیت اله هاشمی رفسنجانی با اشاره به مانع تراشی های همیشگی تندروها در مسیر مذاکرات و توافقات هسته ای، اجرای برجام را خواست متقابل ایران و کشورهای ۵+۱ دانست و گفت: نه تنها ایران چیزی از دست نداد، بلکه برای آینده هم دست ما بسته نیست و مطمئن باشید مسؤولان عالی کشور، مصالح نظام را به هیاهوی تندروها گره نمی زنند.

مطبوعات

جمهوری اسلامی

۹۴/۹/۱۶

رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر وزارت بهداشت نسبت به کاهش سن ابتلا به HIV در کشور هشدار داد و گفت: این اتفاق زنگ خطری است که باید به آن توجه شود. به گزارش ایسنا، دکتر محمدمهدی گویا در همایش روز جهانی ایدز، با بیان اینکه دنیا طی ۱۰ سال یعنی از سال ۲۰۰۴ تا کنون حدود ۳۵ درصد موارد ابتلا به ایدز را کاهش داده، گفت: موفقیت در کنترل ایدز برای همه کشورها و مناطق نبوده است. در اندونزی موارد ابتلا ۴۸ درصد افزایش داشته و در آفریقا روزی هزار نفر به HIV مبتلا می شوند. گویا با بیان این که بیشترین گروه سنی در معرض خطر ابتلا به ایدز نوجوانان هستند، گفت در سال ۲۰۱۲ در برخی کشورها حدود ۴۰ درصد مبتلایان را نوجوانان تشکیل می دادند. سن ابتلا به تدریج در حال پایین آمدن است و در کشور ما نیز همین روند وجود دارد و موارد ابتلا به ایدز در کشور در سنین زیر ۱۹ سال به صورت آهسته در حال افزایش است و این زنگ خطری برای ماست.

دنیای اقتصاد

۹۴/۸/۲۰

الف نوشت: پنجمین دوره انتخابات مجلس خبرگان رهبری چهار ماه دیگر در حالی برگزار خواهد شد که برای اولین بار در تاریخ جمهوری اسلامی، نام اکبر هاشمی رفسنجانی در میان نامزدهای مورد حمایت جامعه مدرسین حوزه علمیه قم نخواهد بود. براساس اطلاعاتی که یک منبع نزدیک به این تشکل مهم سیاسی، مذهبی در اختیار خبرنگار «پایش» گذاشته، برای اولین بار، در

وی هرگونه دست اندازی در مسیر برگزاری انتخابات پرشور را ظلم به آرمان‌های امام و شهدا و همچنین ظلم به حق اجتماعی و سیاسی مردم ایران در نظام بین الملل دانست و گفت: هیچ توجیهی نمی تواند خلق حماسه سیاسی دیگری را مخدوش کند و مطمئناً مردم هوشیار ایران نمی گذارند تصویر نامناسبی از ایران در اذهان جهانی ایجاد و ثبت شود.

رسالت

۱۳۹۴/۹/۸

چندی پیش یکی از سران فتنه در دیدار با شبکه رسانه های دوم خردادی گفته بود: «شما باید احمدی نژاد را روی آنتن نگه دارید، ما باید احمدی نژاد را تحریک کنیم وارد انتخابات شود، خبرها و سفرهایش را پوشش دهیم. با بودن او نیاز نیست ما با حریف درگیر شویم.» روز جمعه احمدی نژاد در مراسم تشییع رکن آبادی شرکت کرد. با آنکه او به سئوالات هیچ خبرنگاری پاسخ نداده بود، اما رسانه های دوم خردادی کلی خبر و تحلیل و گزارش از این حضور تهیه کردند که زینت بخش صفحه اول این روزنامه ها بود.

کیهان

۱۳۹۴/۸/۲۵

عامیر ربا بورت تحلیل گر مسائل امنیتی نوشت: نبرد سایبری میان اسرائیل و ایران در جریان است. تمامی عملیات ردیابی حملات سایبری ما را به سوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران رهنمون شد. یکی از رایانه‌هایی که ایرانیان به آن نفوذ کردند به یک شخصیت بسیار بلندپایه در تل‌آویو که سرلشکر ارتش اسرائیل است، تعلق داشت.

همشهری

۱۳۹۴/۹/۱۲

آمارهای استخراج شده از عملکرد بازارها در ۲۰ سال گذشته نشان می‌دهد سهامداران بورس، بزرگ‌ترین برندگان بازارهای سرمایه‌گذاری بوده‌اند، چرا که از سال ۱۳۷۳ به این سو به طور میانگین ۸۹۰۵ درصد سود کسب کرده‌اند. در ۲۰ سال گذشته قیمت مسکن به طور میانگین ۶۱۱۸ درصد رشد کرده، در حالی که میزان رشد شاخص بورس ۸۹۰۵ درصد بوده است، در این مدت هر سکه بهار آزادی نیز ۲۱۷۶ درصد و قیمت هر دلار آمریکا ۱۱۴۵ درصد رشد کرده در حالی که مجموع میزان تورم موجود در اقتصاد ایران در ۲۰ سال گذشته ۳۲۴۱ درصد بوده است.

خداست که به حرکت انسان جهت و معنی می‌دهد و به هویت پویای پر تلاش او حقانیت می‌بخشد.

از یکصد و ده کلام ناب شهید مظلوم آیت اله دکتر بهشتی

سعی کردم بحث‌ها را توضیح دهم ولی به خاطر این که نگرش‌ها متفاوت بود متأسفانه در همین حد باقی ماند.

ایسنا

۱۳۹۴/۸/۱۹

در رتبه‌بندی ۲۰۱۵ «شاخص رفاه لگاتوم»، نروژ به عنوان مرفه‌ترین کشور جهان انتخاب شد و سنگاپور در آسیا رتبه نخست را از آن خود کرد. شاخص رفاه لگاتوم، رتبه‌بندی سالانه و جهانی موسسه مطالعاتی لگاتوم در لندن است که درباره سطح رفاه در ۱۴۲ کشور مختلف منتشر می‌شود. این موسسه به مقایسه ۸۹ متغیر برای ارائه این فهرست پرداخته است. این متغیرها شامل شاخص‌های قدیمی همچون سرانه تولید ناخالص داخلی، تعداد افراد شاغل در مشاغل تمام وقت و همچنین شاخص‌های جدیدتر نظیر تعداد سرورهای امن اینترنتی در هر کشور و احساس آسودگی افراد جامعه در طول روز می‌شود.

بر این اساس ۲۶ کشور به عنوان مرفه‌ترین قلمروهای جهان معرفی شدند. ۱۰ کشور نخست در این فهرست عبارتند از: نروژ، سوئیس، دانمارک، نیوزیلند، سوئد، کانادا، استرالیا، هلند، فنلاند و ایرلند.

۱۳۹۴/۹/۱۲

بیش از ۷ هزار هیأت مذهبی از ۱۷ کشور، در شهر کربلا پذیرای ۲۷ میلیون زائران حسینی (ع) هستند. به گزارش خبرنگار حج و زیارت، بیشترین تمرکز هیأت‌ها و موکب‌ها در شهر کربلا است که طبق اعلام فرماندهی عملیات امنیت کربلا، تعداد آنها به هفت هزار و ۶۰ هیأت رسیده است. بیشتر این موکب‌ها توسط عشیره‌ها و خانواده‌های عراقی اداره می‌شود.

پایگاه‌های خبری

آریا

۱۳۹۴/۸/۲۵

سید محمد جواد ابطحی، عضو جبهه پایداری از ادامه جلسات جبهه پایداری، جمعیت ایثارگران و حزب مؤتلفه اسلامی خبر داد و گفت: حضور احمدی نژاد در انتخابات ریاست جمهوری ۹۶ بستگی به احساس تکلیف ایشان دارد لذا اگر دوستان اصولگرا از آقای احمدی نژاد چنین درخواستی داشته باشند بنده فکر نمی‌کنم رد کنند البته این مسئله بستگی به کمپین‌هایی دارد که برای کاندیداتوری در انتخابات ریاست جمهوری ۹۶ از ایشان دعوت کنند کمپین‌هایی که در حال حاضر تشکیل شده‌اند.

انتخاب

۱۳۹۴/۹/۱۵

محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه در گفت‌وگو با روزنامه وقایع اتفاقیه در پاسخ به پرسشی در مورد برخی برخوردها از سوی نمایندگان مجلس با او گفت: این روزها من آموخته‌ام که باید گذشت کرد. امیدوارم خداوند از سر تقصیرات همه ما بگذرد. همه باید تلاش کنیم که گذشت داشته باشیم. وی در مورد رفتار صدا و سیما در انعکاس اخبار برجام نیز گفت: من احساس می‌کردم که صدا و سیما با نگرشی به برجام و کل مذاکرات نگاه می‌کرد که این نگرش در واقع بی‌اعتمادی به طرف مذاکره را به اقدامات مذاکره‌کنندگان ایرانی تعمیم می‌داد. یعنی دلواپس دوطرف شده بود. از سوی دیگر آن قسمتی از اظهارات غربی‌ها را برجسته می‌کرد که باعث نگرانی و حتی سرخوردگی مردم شود. وی افزود: با هر دو رئیس صدا و سیما آقایان ضرغامی و سرافراز جلسه گذاشتم و

در کنار کشور میزبان، ایران نیز با ۲۷ موکب در شهر کربلا بیشترین سهم از حضور یک کشور خارجی را به خود اختصاص داده است. پس از آن کشورهایی چون عربستان، لبنان، کویت، پاکستان، بحرین و ترکیه حضور پررنگی را در اربعین امسال به نمایش گذاشته‌اند. هر یک از این کشورها ۳ تا ۱۳ موکب را مدیریت می‌کنند.

انگلستان، هلند، سوئد، کانادا، بلژیک، سوریه، عمان، هند و یمن نیز موکب‌های خود را در شهر کربلا برپا کرده‌اند و پذیرای زائران حسینی هستند.

پارس نیوز

۱۳۹۴/۸/۲۵

تلویزیون رژیم صهیونیستی ادعاهایی را در خصوص اقدام ایران در برپایی سازمان فلسطینی جدید وابسته به خود در سرزمین‌های فلسطینی با نام «الصابرین» پخش کرده است. این گزارش تأکید دارد که جمهوری اسلامی ایران کادر رهبری الصابرین را در ایران آموزش داده «تا وفاداری خود را به ایران حفظ کنند». رهبر الصابرین، هشام سالم است. پرچم و لوگوی سازمان الصابرین شباهت زیادی به پرچم و لوگوی حزب ا... لبنان و سپاه پاسداران ایران دارد؛ تنها تفاوت، رنگ نارنجی پرچم الصابرین در مقایسه با رنگ زرد پرچم حزب ا... است.

جهان

۱۳۹۴/۸/۱۹

مرکز آمار اعلام کرد ایرانیان روزانه ۲ ساعت و ۴۶ دقیقه فعالیت شغلی دارند و ۱۳ ساعت و ۱۴ دقیقه مربوط به نگهداری و مراقبت شخصی است. همچنین مردان یک ساعت و ۱۷ دقیقه خانه‌داری می‌کنند.

به گزارش مرکز آمار ایران بررسی الگوی گذران وقت افراد ۱۵ ساله و بیشتر بر اساس نتایج فصل زمستان ۱۳۹۳ نشان می‌دهد که بعد از فعالیت نگهداری و مراقبت شخصی، متوسط بیشترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه فعالیت خانه‌داری با ۳ ساعت و ۲۹ دقیقه، کار و فعالیت‌های شغلی با ۲ ساعت و ۴۶ دقیقه و استفاده از رسانه‌های جمعی با ۲ ساعت و ۹ دقیقه بوده است. همچنین متوسط کمترین زمان صرف شده در شبانه روز مربوط به گروه فعالیت داوطلبانه و خیریه برابر با ۳ دقیقه بوده است.

شمس و قمر در زمین حشر نتابد

نور نتابد مگر جمال محمد (ص)

شاید اگر آفتاب و ماه نتابد

پیش دو ابروی چون هلال محمد (ص)

چشم مرا تا به خواب دید جمالش

خواب نمی‌گیرد از خیال محمد (ص)

سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی

عشق محمد (ص) بس است و آل محمد

سعدی